

SHARE küsitlejate koolitus

Hooduse korraldamine

Marju Medar

TLÜ 2021

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldusteenuste kasutamine

HC127 Kas viimase 12 kuu jooksul ... olete te saanud oma kodus ükskõik millist kaardil nimetatud professionaalset või tasulist teenust oma füüsiliste, vaimsete, emotsionaalsete või mäluprobleemide tõttu?

- 1. Abi **isikuhoidusel** (nt voodist tõusmisel või sinna heitmisel, riietumisel, üle keha pesemisel)
 - 2. Abi **majapidamistöodes** või **koduhoiduses** (nt koristamisel, triikimisel, söögitegemisel)
 - 3. Toidu kojutoomine (st **valmistoidud**, mida korraldab kohalik omavalitsus või eraettevõtte)
 - 4. Abi muudes tegevustes (nt ravimite doosidesse jagamine)
 - 96. Mitte ühtegi neist
- Kui “jah” → Mitu nädalat sai teenust? Mitu tundi nädalas?
(vt slaide iseseisvat elamist toetavate teenuste kohta)

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul:

Hooldusteenuste kasutamine

Kohalike omavalitsuste poolt eakatele ja puudega inimestele pakutavad sotsiaalteenused:

Koduteenus – Koduteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti. Koduteenuse osutamisel abistatakse isikut toimingutes, mida isik terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabita, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks, nagu kütmine, toiduvalmistamine, eluruumi ja riiete korrastamine ning väljaspool eluruumi toiduainete ja majapidamistarvete ostmine ja muu asjaajamine.

Isikliku abistaja teenus – Isikliku abistaja teenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on suurendada puuetega inimeste iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust. Teenuse osutamisel abistatakse teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevaelu tegevustes, nagu liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieenitoimingutes, majapidamistöodes ja muudes toimingutes, milles isik vajab juhendamist või kõrvalabi.

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldusteenuste kasutamine

Tugiisikuteenus – on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

Täisealise isiku hooldus –Kohaliku omavalitsuse üksus seab isiku taotluse alusel hoolduse täisealisele isikule, kes vaimse või kehalise puude tõttu vajab abi oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks. Hoolduse seadmisel määratakse kindlaks hooldava isiku ülesanded. Hooldust teostab kohaliku omavalitsuse üksuse määratud isik. Hooldus seatakse ja hooldav isik määratakse hooldatava nõusolekul. Määratud hooldaja abistab ja juhendab raske või sügava puudega hooldatavat söömisel, hügieenitoimingutes, riietumisel, liikumisel või suhtlemisel; tagab järelevalve ja ohutuse.

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldusteenuste kasutamine

SP004 Millist liiki abi see inimene viimase 12 kuu jooksul osutas?

1. Abi isikuhoidusel (nt. riietumisel, vannis või duši all käimisel, söömisel, voodist tõusmisel või voodisse heitmisel, tualeti kasutamisel)

2. Abi praktilistes majapidamistöodes, nt remonditöödel, aiatöödel, transpordiabi, poeskäimisel, majapidamises

3. Abi paberimajanduses, nt dokumentide täitmisel, rahaliste või õiguslike küsimuste lahendamisel

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldusteenuste kasutamine

PH059 Kas kasutate mõnd kaardil loetletud vahendit?

1. Jalutuskepp
2. Käimisraam
3. Mehhaaniline ratastool
4. Elektriline ratastool
5. Rulaator (kolme- või neljarattaline)
6. Spetsiaalsed söögiriistad
7. Häirenupp
8. Käsipuud, käetoed (liikumise hõlbustamiseks ja tasakaalu hoidmiseks)
9. WC-poti kõrgendus käetugedega/käetugedeta
10. Mähkmed ja sidemed (inkontinentsi vahendid)
11. Mitte ühtegi neist
12. Muud vahendid (täpsustage)

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul:

Hoolduskindlustus

HC116 Kas teil on kehtiv pikaajaline hoolduskindlustus, olgu riiklik või erakindlustus?

1. Riiklik
2. Kohustuslik erakindlustus
3. Vabatahtlik või lisaerakindlustus
4. Taolist kindlustust ei ole

Vajadusel selgitage, et kindlustuse liik aitab katta pika-ajalise hooldusega seotud kulusid. Üldjuhul katab see koduhoolduse (-õe), toetatud elamise teenused, päevahoolduse, hospiitsi, hooldekodu või vanadekodu kulud. Osaliselt võivad need olla kaetud tervisekindlustuse (haigekassa) poolt. Eestis on puudega inimestel ning psüühiliste erivajadustega inimestel osa neist teenustest riiklike toetuste kaudu kaetud.

Eestis vabatahtlikku ja vastavat erakindlustust ei ole.

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hoolduskindlustus

Erihoolekandeteenused on ette nähtud **psüühiliste erivajadustega inimestele**, kes vajavad igapäevaelus juhendamist, nõustamist, kõrvalabi ja järelevalvet vastava eriala spetsialistilt. Teenuse saamise aluseks on määratud puue.

- **Igapäevaelu toetamise teenus** – igapäevaelu oskuste kujundamine
- **Toetatud elamise teenus** – juhendamine majapidamise ja igapäevaelu korraldamisel
- **Töötamise toetamise teenus** – juhendamine ja nõustamine võimetele sobiva töö otsimisel ja töötamisel
- **Kogukonnas elamise teenus** – luuakse peresarnane elukorraldus, kus arendatakse iseseisva toimetuleku oskusi ühistegevuste kaudu
- **Ööpäevaringne erihooldusteenus** – ööpäevaringne hooldamine ja arendamine hoolekandetasutuses.

Erihoolekandeteenuseid rahastatakse riigi eelarvest
Sotsiaalkindlustusameti kaudu

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldekodus viibimine

HC031 Mitu nädalat olite Te eelmise 12 kuu jooksul kokku hooldekodus?

HC029 Kas te olete VIIMASE 12 KUU jooksul olnud vähemalt ühe öö hooldekodus või vanadekodus (intervallhooldusel või õendusabi asutuses)?

Hooldekodu on hoolekandeaasutus (mitte tervishoiuasutus), mis on mõeldud inimestele, kes ei saa enam oma igapäevaelu toimingutega iseseisvalt hakkama ning vajavad ööpäevaringset abi ja hoolitsust. Teenus sisaldab eluruumi ja sööki, ööpäevaringset abistamist ja järelevalvet.

Palliatiivne ravi - kergendab raskest haigusest või selle haiguse ravist tingitud vaevusi: valu, õhupuudust, iiveldust, kõhukinnisus jt. Palliatiivravi abil ei saa küll terveks raskest haigusest või pahaloomulisest kasvajast, aga raviga on võimalik enesetunnet oluliselt parandada. See ravi on suunatud patsiendi ja tema lähedaste elukvaliteedi parandamisele. Palliatiivravi toetab haiguse ravi leevendades hingelisi, vaimseid kui ka kehalisi vaevusi ning aitab võimalusel lahendusi sotsiaalsetele probleemidele. Palliatiivset ravi osutatakse tavaliselt hooldus- ehk õendushaiglas.

Tervishoiuteenuste kasutamise moodul: Hooldekodus viibimine

XT014 Kas [ta] suri ...

1. oma kodus
2. teise inimese kodus
3. haiglas
4. hooldekodus (vanadekodus)
5. sotsiaalmajas
6. hospiitsis
7. teel meditsiinasutusse
8. muus kohas

- **Hospiitsi** all mõeldakse ravimatutele või rasketele haigetele spetsiaalset palliativset ravi pakkuvat asutust.
- **Sotsiaalmaja** on sotsiaalabis eelkõige kortermaja, kus suurem osa kortereid, nn sotsiaalkortereid, antakse kasutada hättasattunud inimestele enesega toimetulekuks. Hiljem on hakatud sotsiaalmajaks nimetama ka sotsiaalteenuseid pakkuvat linnaasutust. Sageli on sellises majas suurem osa pinda sotsiaalkorteriteks ümber ehitatud.

Sissetulekud

EP671 Kas saite aastal 2016 sissetulekut mõnest loetletud allikast?

– 12. Riiklik hoolduskindlustus

- Riikliku hoolduskindlustuse hüvitisena lähevad arvesse riigi ja kohaliku omavalitsuse rahalised hüvitised pikaajalise hooldusvajaduse juhtudel (nt **hooldajatoetus**).
- **Toimetulekutoetus:** rahalised toetused või mitterahaline abi inimestele, kellel sissetulekud jäävad alla ette nähtud toimetuleku piiri.